

Parshat Lech Lecha I: Maase Avot Siman L'Banim

(1) בראשית רבה (וילנא) פרשת לך לך פרשה לט
 י רבי ברכיה בשם רבי נחמיה אמר: למלך שהיה עובר ממקום למקום ונפלה מרגלית מעל ראשו. עמד המלך והעמיד פמליא שלו שם, ועשה צבורים, והביא מכברות, וכבר את הראשונה ולא מצא, השני ולא מצא, ובג' מצאה. אמרו: מצא המלך מרגליות שלו. כך אמר הקב"ה: מה צורך היה לי לייחס שם, ארפכשד, שלח, עבר, פלג, רעו, שרוג, נחור, תרנח? אלא בשבילך (נחמיה ט): ומצאת את לבבו נאמן לפניך. כך אמר הקב"ה לדוד: מה צורך היה לי לייחס, פריץ, חצרון, רם, עמינדב, נחשון, שלמון, בועז, עובד, ישי, דוד? לא בשבילך (תהלים פט): מצאתי דוד עבדי, בשמן קדשי משחתיו.

(2) בראשית פרק יב
 (א) ויאמר יקוק אל אברם לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך: (ב) ואעשה לגוי גדול ואברךך ואגדלה שמך והיה ברכה: (ג) ואברכה מברכך ומקללך אור ונברכו בך כל משפחת האדמה: (ד) וילך אברם כאשר דבר אליו יקוק וילך אתו לוט ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן: (ה) ויקח אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחרן ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען: (ו) ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם עד אלון מורה והכנעני אז בארץ: (ז) וירא יקוק אל אברם ויאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת ויבן שם מזבח ליקוק הנראה אליו: (ח) ויעתק משם ההרה מקדם לבית אל ויט אהלה בית אל מים והעי מקדם ויבן שם מזבח ליקוק ויקרא בשם יקוק: (ט) ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה: פ

(3) בראשית פרק טו
 (א) אחר הדברים האלה היה דבר יקוק אל אברם במחזה לאמר אל תירא אברם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד: (ב) ויאמר אברם אדני יקוק מה תתן לי ואנכי הולך עירי ויבן משק ביתי הוא דמשק אליעזר: (ג) ויאמר אברם הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אתי: (ד) והנה דבר יקוק אליו לאמר לא יירשך זה כי אם אשר יצא ממעיך הוא יירשך: (ה) ויוצא אתו החוצה ויאמר הבט נא השמימה וספר הכוכבים אם תוכל לספר אתם ויאמר לו פה יהיה זרעך: (ו) והאמן ביקוק ויחשבה לו צדקה: (ז) ויאמר אליו אני יקוק אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ הזאת לרשתה: (ח) ויאמר אדני יקוק במה אדע כי אירשנה: (ט) ויאמר אליו קחה לי עגלה משלשת ועז משלשת ואיל משלש ותר וגוזל: (י) ויקח לו את כל אלה ויבחר אתם בתוך ויתן איש בתרו לקראת רעהו ואת הצפר לא בחר: (יא) וירד העיט על הפגרים וישב אתם אברם: (יב) והיה השמש לבוא ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו: (יג) ויאמר לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדים וענו אתם ארבע מאות שנה: (יד) וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכש גדול: (טו) ואתה תבוא אל אבתיך בשלום תקבר בשיבה טובה: (טז) ודור רביעי ישובו הנה כי לא שלם עון האמרי עד הנה: (יז) והיה השמש באה ועלטה היה והנה תנור עשן ולפיד אש אשר עבר בין הגזרים האלה: (יח) ביום ההוא פרת יקוק את אברם ברית לאמר לזרעך נתתי את הארץ הזאת מנהר מצרים עד הנהר הגדל נהר פרת: (יט) את הקיני ואת הקניזי ואת הקדמני: (כ) ואת החתי ואת הפרזי ואת הרפאים: (כא) ואת האמרי ואת הכנעני ואת הגרנשי ואת היבוסים: ס

(4) רמב"ן בראשית פרק יב
 (ו) ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם - אומר לך כלל, תבין אותו בכל הפרשיות הבאות בענין אברהם יצחק ויעקב, והוא ענין גדול. הזכירוהו רבותינו בדרך קצרה, ואמרו (תנחומא ט): "כל מה שאירע לאבות, סימן לבנים". ולכן יארכו הכתובים בספור המסעות וחפירת הבארות ושאר המקרים. ויחשוב החושב בהם כאלו הם דברים מיותרים אין בהם תועלת, וכולם באים ללמד על העתיד, כי כאשר יבוא המקרה לנביא משלשת האבות, יתבונן ממנו הדבר הנגזר לבא לזרעו: ודע כי כל גזירת עירין כאשר תצא מכח גזירה אל פועל דמיון, תהיה הגזרה מתקיימת על כל פנים. ולכן יעשו הנביאים מעשה בנבואות, כמאמר ירמיהו שצוה לברוך "והיה ככלותך לקרוא את דברי הספר הזה תקשור עליו אבן והשלכתו אל תוך פרת ואמרת ככה תשקע בבל וגו'" (ירמיה נא סג סד). וכן ענין אלישע בהניחו זרועו על הקשת (מ"ב יג טז - יז) "ויאמר אלישע ירה ויור ויאמר חץ תשועה לה' וחץ תשועה בארם." ונאמר שם (פסוק יט) "ויקצוף עליו איש האלהים ויאמר להכות חמש או שש פעמים אז הכית את ארם עד כלה ועתה שלש פעמים תכה את ארם." ולפיכך החזיק הקב"ה את אברהם בארץ ועשה לו דמיונות בכל העתיד להעשות בזרעו. והבן זה. ואני מתחיל לפרש הענינים בפרט בפסוקים בעזרת השם: . . .

5 בראשית פרק יב

(י) ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה לגור שם כי כבד הרעב בארץ: (יא) ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה ויאמר אל שרי אשתו הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את: (יב) והיה כי יראו אתך המצרים ואמרו אשתו זאת והרגו אתי ואתך יחיו: (יג) אמרי נא אחתי את למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך: (יד) ויהי כבוא אברם מצרימה ויראו המצרים את האשה כי יפה הוא מאד: (טו) ויראו אתה שרי פרעה ויהללו אתה אל פרעה ותקח האשה בית פרעה: (טז) ולאברם היטיב בעבורה ויהי לו צאן ובקר וחמרים ועבדים ושפחת ואתנת וגמלים: (יז) וינגע יקוק את פרעה נגעים גדלים ואת ביתו על דבר שרי אשת אברם: (יח) ויקרא פרעה לאברם ויאמר מה זאת עשית לי למה לא הגדת לי כי אשתך הוא: (יט) למה אמרת אחתי הוא ואקח אתה לי לאשה ועתה הנה אשתך קח ולך: (כ) ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אתו ואת אשתו ואת כל אשר לו:

6 שמות פרק א

(א) ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו: (ב) ראובן שמעון לוי ויהודה: (ג) יששכר זבולון ובנימין: (ד) דן ונפתלי גד ואשר: (ה) ויהי כל נפש יצאי ירך יעקב שבעים נפש ויוסף היה במצרים: (ו) וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא: (ז) ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אתם: (ח) ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף: (ט) ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו: (י) הבה נתחכמה לו פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שנאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ: (יא) וישימו עליו שרי מסים למען ענתו בסבלתם ויבן ערי מסכנות לפרעה את פתם ואת רעמסס: (יב) וכאשר יענו אתו פן ירבה וכן יפרץ ויקצו מפני בני ישראל: (יג) ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך: (יד) וימררו את חייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים ובכל עבדה בשדה את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך: (טו) ויאמר מלך מצרים למילדת העברית אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה: (טז) ויאמר בילדכן את העבריות וראיתן על האבנים אם בן הוא והמתן אתו ואם בת היא וחייה: (יז) ותיראן המילדת את האלהים ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים ותחיינ את הילדים: (יח) ויקרא מלך מצרים למילדת ויאמר להן מדוע עשיתן הדבר הזה ותחיינ את הילדים: (יט) ותאמרן המילדת אל פרעה כי לא כנשים המצרית העברית כי חיות הנה בטרם תבוא אלהן המילדת וילדו: (כ) וייטב אלהים למילדת וירב העם ויעצמו מאד: (כא) ויהי כי יראו המילדת את האלהים ויעש להם בתים: (כב) ויצו פרעה לכל עמו לאמר כל הבן הילוד היארה תשליכהו וכל הבת תחיון: ס